

Rapport USSP 2020

1. Om USSP

Syftet med samverkansarbetet USSP i Trelleborgs kommun är att bidra till att Trelleborg ska vara en trygg kommun för barn och unga att växa upp i. Målgruppen är barn och unga 0-20 år. Målet är att skapa goda förutsättningar för ett långsiktigt hållbart förebyggande arbete i kommunen. Nuvarande avtal för USSP gäller 2018-2020.

I USSP ingår arbetsmarknadsförvaltningen, bildningsförvaltningen, socialförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen (ungdomsenheten, trygghetsvårdar och samordning av USSP), säkerhetsenheten, Kunskapsskolan och Polisen.

USSP har en styrgrupp, en operativ ledningsgrupp och en samordnare som utgör länk mellan dessa grupper, kallar till möten och dokumenterar arbetet. En gemensam nulägebild är utgångspunkten.

Denna rapport beskriver vad som gjorts inom USSP under 2020. Därtill några aktiviteter som tangerar USSP och är en del av det lokala förebyggande arbetet riktat till barn och unga.

2. Möten 2020

- Under 2020 har styrgrupp och operativ grupp haft två gemensamma möten.
- Styrgruppen har haft två egna möten under året.
- Den operativa ledningsgruppen har haft sju möten, varav två tillsammans med Tryggare Trelleborg.

Mötena har dokumenterats, minnesanteckningar har laddats upp på portalen EMMA samt skickats till de deltagare som inte har tillgång till EMMA.

3. Prioriterade aktiviteter 2019-2020

De aktiviteter som prioriterats inom USSP 2019-2020 listas här nedan. Här ges en snabb överblick hur status ser ut. En del aktiviteter genomfördes 2019 och ett antal har genomförts 2020. Därutöver har en del aktiviteter tillkommit, exempel handlingsplan i syfte att förebygga social oro. Se vidare under avsnitt 4.

- Inventera hur vi arbetar med psykisk hälsa (genomfört 2020)
- Utbildning för personal (genomfört 2019)
- Föräldrar - kartlägga föräldrastöd samt informationsinsatser (genomfört 2020)
- Avloppsmätningar narkotika (genomfört 2020)

TRELLEBORGS KOMMUN

- Införa tobaksfri skoltid och fritidsverksamhet (beslut 2019, arbete påbörjat 2020)
- Ökad delaktighet - ungas delaktighet i det lokala förebyggande arbetet (tobaksförebyggande arbete 2019, om covid-19 2020)
- Kommunikation om vad USSP är och gör (uppdatering gjord på trelleborg.se under 2020)

4. Aktiviteter 2020

Informationsmöte med tema ANDT och trygghet

Vanligtvis erbjuder USSP, i samarbete med FMN¹ och Nattvandrarerna, informationsmöten på skolor. Målgruppen är då vårdnadshavare och temat är ANDT² och trygghet. På grund av pandemin har endast ett sådant möte kunnat hållas i år, Västervångskolan bjöd in i början av mars. Det var väldigt god uppslutning på detta möte, med fullsatt matsal.

Om det finns resurser att syntolka föreläsningarna är det möjligt att spela in och istället sprida detta digitalt till vårdnadshavarna. Frågan har ställts till kommunikationsenheten som dock ännu inte har återkommit med besked.

Informationsutskick till vårdnadshavare

Kommunikationsinsatser riktade till vårdnadshavare har gjorts vid sju tillfällen under året, inför risktillfällen då ungdomar vanligtvis dricker mer alkohol. Avsändare har varit Polisen och Trelleborgs kommun. Här har främst Unikum och Vklass använts för att sprida informationen, men även Facebook i viss mån.

Syftet är att stötta föräldrar med kunskap om tonåringar och alkohol, ge förebyggande tips, informera om aktuella platser där ungdomar samlas samt om var man som förälder kan få stöd och hjälp. Därtill poängteras föräldrars viktiga roll och ansvar. Trygghetsvårdarna har märkt att dessa utskick har gett effekt, bland annat har föräldrar kommit och hämtat sina tonåringar där ungdomar har samlats.

Under året har även Tonårsparlören (<https://www.iq.se/tonarsparloren/>) och antilangningskampanjen Tänk Om (www.tänkom.nu) uppmärksammats via Facebook. Målgruppen är tonårsföräldrar.

Handlingsplan i syfte att förebygga social oro

På uppdrag av kommunledningens analysgrupp togs det i våras fram en handlingsplan i syfte att förebygga social oro med koppling till covid-19, med barn och unga i fokus. I planen listas ett antal olika aktiviteter och vilka förvaltningar/verksamheter som är ansvariga för dessa. Planen har tagits fram samt följts upp inom USSP.

¹ FMN= Föräldraföreningen Mot Narkotika

² ANDT=alkohol, narkotika, dopning, tobak

TRELLEBORGS KOMMUN

Nulägesbild utifrån 10-punktslista

Med syftet att få igång diskussioner på nationell nivå om förebyggande åtgärder gav Henrik Andershed, professor i kriminologi och psykologi vid Örebro universitet, under våren uppslag på 10 åtgärder för att förebygga de sociala riskerna med coronarestriktionerna. Listan skickades ut i hela landet.

De tio åtgärderna är:

1. Samverka
2. Fokusera socialt utsatta områden
3. Öka vuxennärvaron ute i socialt utsatta områden
4. Stärk skolan i att fungera på distans och i att stödja föräldrar
5. Tillse att föräldrar tar sin roll och får stöd
6. Organisera och informera om meningsfulla aktiviteter
7. Håll nere alkoholkonsumtionen
8. Stärk socialtjänsten och psykiatrin
9. Tillse att den legala livsmedels- och läkemedelsindustrin fungerar
10. Agera nu och förebyggande, inte sen och reaktivt

Listan togs under våren upp i kommunledningens analysgrupp. USSP har sammanställt en översiktlig beskrivning utifrån vad som gjorts eller görs i Trelleborgs kommun relaterat till de 10 åtgärdsförslagen. Sammanställningen har skickats till analysgruppen.

Tobaksfri skoltid och fritid

Fullmäktige fattade beslut om tobaksfri skoltid och fritid i december 2019. Bildningsförvaltningen har reviderat sin handlingsplan³ till att innefatta tobaksfri skoltid. Som ett första steg har kultur- och fritidsförvaltningen sett över skyltning om rökfri miljö på inhägnade idrottsanläggningar. I de fall skylt saknats har detta åtgärdats.

Avloppsmätning narkotika

Avloppsanalyser har gjorts under året i syfte att på befolkningsnivå kartlägga narkotikabruk i centrala Trelleborg. Även Hörby, Klippan, Kristianstad, Lund, Skurup, Tomelilla, Vellinge och Örskälljunga har gjort analyser. De preparat som

³ Handlingsplan mot alkohol, narkotika, dopning, vapen och tobak i grundskolan, grundsärskolan, gymnasieskolan samt gymnasiesärskolan i Trelleborgs kommun.

TRELLEBORGS KOMMUN

ingår i analysen är cannabis, amfetamin, kokain, ecstasy och Tramadol. En rapport med kommunernas resultat från mätningarna har sammanställas och skickats ut till berörda i respektive kommun.

Kartläggning av hälsofrämjande och förebyggande arbete

Från början var tanken att inventera hur kommunens olika förvaltningar och verksamheter direkt eller indirekt arbetar förebyggande och hälsofrämjande riktat till barn och unga. Dock breddades inventeringen till att även omfatta exempelvis föräldrastöd, fysisk aktivitet, ANDT och samverkan. Frågeformuläret anpassades med hänsyn till olika förvaltningar och verksamheter.

Arbetsmarknadsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen, socialförvaltningen och teknisk serviceförvaltning har svarat. Inom bildningsförvaltningen har fyra grundskolor samt Söderslättsgymnasiet svarat. Förskolan har inte deltagit. Resultatet har sammanställts, men det återstår att göra en närmare analys.

Resultat LUPP-enkät

Under året kom resultatet från ungdomsenkäten LUPP⁴ som gjordes hösten 2019. Elever i åk 1-3 på gymnasiet fick anonymt möjlighet att svara på frågor om hälsa, skola, delaktighet och inflytande, fritid samt trygghet och utsatthet. Utmaningar som unga trelleborgare lyfter fram är jobb åt unga, trygghet i kommunen, god hälsa för unga samt fler bostäder. Resultatet av undersökningen har diskuterats i USSP. Hälsa samt trygghet och utsatthet valdes ut för närmare analys. Det finns två rapporter att ta del av; en populärversion samt en fullständig rapport.

Sociala insatsgrupper (SIG)

Sociala insatsgrupper syftar till insatser för unga som riskerar att bli kriminella och unga som behöver stöd och hjälp för att bryta med kriminella nätverk och en kriminell livsstil. Det är socialtjänsten som ansvarar för att andra myndigheter och aktörer görs delaktiga utifrån den unges behov. Polisen är alltid en berörd myndighet i arbetet med sociala insatsgrupper. Under året har cirka tio SIG-grupper varit igång.

Nytt medborgarlöfte och EST

Under året har kommunen och polisen undertecknat ett nytt medborgarlöfte i syfte att skapa ett tryggare Trelleborg. Hög polisiär närvaro, att polisen och kommunen har ett aktivt brotts- och drogförebyggande arbete samt att kommunen utlovar ett samordnat och effektivt arbete för social hållbarhet för pojkar och flickor är några exempel på vad som ingår.

Inom Tryggare Trelleborg har metoden EST (Effektiv Samordning för Trygghet) har börjat implementeras. Varje vecka har kommun och polis gemensam avstämning och en rapport sammanställs. Syftet är att synliggöra och åtgärda aktuella problem. Därtill har en särskild åtgärdslista tagits fram.

⁴ LUPP står för lokal uppföljning av ungdomspolitik. Undersökningen tillhandahålls av MUCF. <https://www.mucf.se/ungdomsenkaten-lupp>

TRELLEBORGS KOMMUN

Kommunikationsinsatser riktade till ungdomar

Ett uppdrag från kommunledningens analysgrupp tilldelades delar av USSP i slutet av året. Det handlade om att, tillsammans med kommunikationsenheten, ta fram riktad information om Covid-19 till barn och unga i åldern 13-19 år. Syftet var att minska smittspridningen bland ungdomar. Barn och unga har varit delaktiga i framtagandet av kampanjen och spelat in korta filmer, totalt producerades sju stycken. Fyra av dessa började spridas vid Lucia, via Facebook. I syfte att förstärka kampanjen gjordes även informationsutskick till vårdnadshavare, de som arbetar med barn och unga samt till föreningsledare. Kampanjen återkommer under våren 2021.

På uppdrag av USSP:s styrgrupp pågår även ett arbete med att ta fram en kort film riktad till skolelever. Syftet är att komma tillrätta med buskörningar med moped som bland annat förekommit i Skegrie. Tanken är att filmen ska visas i klassrummen och fungera som diskussionsunderlag. Målet är att försöka få ungdomar att tänka efter före. Polisen medverkar i filmen.

5. Aktiviteter som ej kunnat genomföras 2020

Varannan vatten vid studenten

Som alla vet var studentfirandet inte som vanligt detta år. För att minska risken för smittspridning togs beslut om att ställa in kampanjen Varannan vatten under årets studentvecka.

Informationsmöte inför studenten

Vanligtvis brukar Söderslättsgymnasiet samla alla åk 3-elever i god tid inför studenten. Detta för att i förebyggande syfte gå igenom skolans ordningsregler, lokala ordningsföreskrifter (alkohol), regler angående studentflak, polisens roll samt varför pyroteknik är förbjudet att använda. Förutom skolledning medverkar polis, räddningstjänst och ANDT-samordnare.

På grund av pandemin var det inte möjligt att genomföra detta möte i år. Dock rådde tät kontakt mellan skolledning, trygghetsvårdar och polis. Inte heller kunde studentveckans ordinarie program genomföras. På det hela taget var det en tämligen lugn studentvecka.

Informationsmöten med tema ANDT och trygghet

Väståkraskolan och Fågebäckskolan hade planerat att arrangera informationsmöten under våren. Det var dock inte möjligt att genomföra dessa möten.

USSP stormöte

För att på ett bättre sätt kunna utveckla det förebyggande arbetet, behöver USSP möta de som dagligdags träffar barn och unga. Därmed beslöt USSP att bjuda in verksamhetsnära personal till ett stormöte. Syftet var att presentera nulägesbild, få input samt möjliggöra erfarenhetsutbyte och nätverksskapande. Tanken var att dessa möten sedan skulle genomföras en gång per termin. På grund av pandemin har något stormöte dock inte kunnat genomföras.

Workshops med unga angående LUPP-resultat

I syfte att ta del av ungas reflektioner utifrån resultat från LUPP-enkäten var planen

TRELLEBORGS KOMMUN

att hålla workshops med ungdomar. Det har dock inte varit möjligt.

Workshop angående föreningars värdegrundsarbete

Ett arbete har inletts med att följa upp föreningarnas arbete gällande värdegrundsfrågor, vilket fortsätter 2021 i dialog med föreningslivet. För att kunna erhålla verksamhetsbidrag från Trelleborgs kommun är det obligatoriskt för bidragsberättigade föreningar att redogöra för arbete med värdegrundsfrågor, exempelvis jämlikhet och jämställdhet, inkludering, delaktighet samt alkohol- och drogförebyggande arbete. En inplanerad temakväll med föreningslivet och RF-SISU Skåne (tidigare Skåneidrotten) har fått flyttas fram till 2021. Syftet är att i dialog med föreningar utveckla det värdegrundsarbete som påbörjats.

Föreningars insatser angående trygghet och säkerhet

Ett sätt att stärka det lokala säkerhets- och trygghetsarbetet är att involvera föreningslivet. Pandemigruppen har avsatt 400 000 kr i lokal- och anläggningsbidrag för kompensation med anledning av pandemin och 16 föreningar har beviljats medel av kultur - och fritidsnämnden. Arbetet skulle ha startats upp under hösten, men fått skjutas fram på grund av pandemin.

6. På gång 2021

Ny struktur för Tryggare Trelleborg och USSP

Organisationen ses över då det gäller Tryggare Trelleborg och USSP. Ny struktur väntas finnas på plats under 2021. Syftet är att öka effektiviteten i det förebyggande arbetet.

Årshjul risktillfällen 2021

Årshjul 2021 syftar till en gemensam överblick som bl.a. skolan, socialtjänsten, ungdomsenheten, polisen och trygghetsvårdarna kan ha nytta av. Av årshjulet framgår även vid vilka tillfällen under året som informationsinsatser ska genomföras, vårdnadshavare är då en prioriterad målgrupp.

Folkhälsoenkät Barn och Unga

I början av 2021 genomför Region Skåne Folkhälsoenkät Barn och Unga i åk 6, åk 9 samt gymnasiet åk 2. Undersökningen, som är anonym, görs i samtliga skånska kommuner. Frågorna rör barn och ungas livsvillkor, levnadsvanor och hälsa. Resultatet beräknas vara klart i slutet av 2021 och utgör ett viktigt underlag för prioriteringar i det lokala förebyggande och främjande arbetet.

Strategi för social hållbarhet

En kommunövergripande strategi för social hållbarhet är på remiss. Fokus ligger på barn och unga. Förslaget innefattar sex utvecklingsområden som har identifierats; föräldrastöd, livslångt lärande, en meningsfull fritid, arbete åt alla, hållbara livsmiljöer (trygghet inkluderad) samt lyssna på barn och unga. Fullmäktige väntas ta beslut om strategin i april 2021.

Samverkansavtal med Nattvandrarerna

Ett utökat samarbete med Nattvandrarerna har inletts; ett förslag till samverkansavtal mellan Nattvandrarerna och Trelleborgs kommun kommer att tas fram i början av 2021. Denna samverkan med Nattvandrarerna utgår från Nattvandrarerna nationellt, i

TRELLEBORGS KOMMUN

dialog med den lokala gruppen. Här finns det exempelvis möjlighet att koppla samman nattvandring med det arbete som ska startas upp tillsammans med föreningslivet då det gäller säkerhet och trygghet, se ovan.

Rapporten är sammanställd av Karin Jeppsson, samordnare för USSP